

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—.

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

S u m a r u l :

Să vină controlul dela Geneva. — Un nou provizorat. — Falsificarea bancnotelor. — Situația. — Lupta împotriva bolșevismului economic.

Să vină controlul dela Geneva!

În fruntea rândurilor ce urmează am pus ca și titlu nește cuvinte grave, pe cari mulți le vor desaproba; mulți vor face din ele cap de acuză împotriva autorului acestui articol, calificându-l de cetățean fără simțul demnității naționale, om în faptele cărui se găsească elementele unei mentalități slugarnice, etc. Pentru a nu strica cu astfel de titluri nici redacției „Rev. Econ.”, publicațiune condusă cu atâta înțelepciune și redactată cu atâta perspicacitate, — m'am năzuit să găsească alt titlu, dar nu am aflat unul mai potrivit. Citind articolul dlui Dr. Tolciu, văd că și d-sa se ocupă cu mult curaj de-o chestiune, care persecută azi pe toți buni patrioți, — și că pune, fără cruțare, degetul pe rană. Astfel prefer orice critică, numai pentru datoria ce-o simțesc de a spune unele adevăruri usturătoare. Trebuie să biceuim indiferentismul provincial, pentru a deda lumea să judece și să-și spună părerile orișicui; pentru a contribui la formarea unei opinii publice, care este parte constitutivă a spiritului democratic, a cărui parodii noi am și împământănit-o.

Mulți dintre cetitorii acestei reviste vor fi cetit interesanta carte a ziaristului american H. R. Knickerbocher, cu privire

la posibilitățile de redresare economică a Europei, și vor fi găsit acolo la cap. Paris, — cu multă plăcere lecția de patriotism luminat, ce i-a făcut-o acestui american filogerman, — șoferul francez Théophile, cu care ea și primul ieșit în cale, la descinderea sa în Paris, Knickerbocher începe o discuție asupra problemelor financiare (incl. replătirea datoriilor de războiu, chestiune foarte simțită de materialistul Jankeu), la ordinea zilei. Părerile temeinice și concis formulate de acel șofer, au fost o prelegere economică neașteptată pentru americanul rancunos, de efectele căreia cu toată predispoziția sa sufletească nefavorabilă francezilor, — nu s'a putut emancipa complet. Când deputații noștri vor fi toți atât de bine documentați, ca și șoferul francez Théophile; când și la noi va exista o opinie publică activă, — atunci natural, că chemarea controlului strein e condamnată. Însă azi ceice cer acel control trecător sunt animați de simțeminte de patriotism mai curat și mai sincer decât ceice fac teoria independenței naționale, care a devenit un paravan al tuturor incapabililor, aventurierilor și exploataților neorientării bunului nostru țaran.

De soarta acestuia și de îmbunătățirea situației lui materiale nu se interesează în mod cinstit nimeni, ci numai de captarea votului lui, a cărui cantitate e hotărâtoare la toate alegerile.

Sunt de acord cu dl Dr. Tolciu în chestia controlului financiar al Societății Națiunilor. La considerațiunile, cari l-au adus pe dl Tolciu la convingerea că con-

trolul financiar extern ni-ar fi de real folos, aş mai avea de adaus următoarele:

„Asistenţa tehnică şi financiară“ a Societăţii Naţiunilor este înainte de toate dovada nefalşificabilă a incapacităţii partidelor politice de a face faţă problemelor de tot felul. Ori noi ştim cu toţii că de bună soluţionare a lor depinde viitorul ţării noastre. Trebuie stigmatizată odată pentru totdeauna aceeaşi incapacitate, trebuie distrusă platforma, pe care apar reprezentanţii partidelor în faţa ţării pentru a-i cere încredere în scopuri obşteşti, şi pe care apoi o întrebuiţează pentru pripocsierea clientelei politice. Trebuie să ne scăpăm de sub teroarea sufragiului universal, care ne trimite în clipe atât de tragice şi de-o importanţă epocală necunoscută în trecutul omenirii, — nu numai a neamului nostru, — atâtea figuri căra-gioase în corpurile legiuitoare; trebuie să punem capăt exploatării neruşinate a acestei binecuvântate ţări, de către partidele politice, cufundate într'un cinism şi ipocrizie care revoltă pe tot omul de bun simţ.

Priviţi d. e., chestia revizuirii numirii funcţionarilor publici, cum e tratată! După ce dela 1 Ianuarie 1929 până la 31 Decembrie 1930, — adică în doi ani numărul funcţionarilor publici a fost sporit dela 321,048 la 352,481¹⁾ adică în total cu 31,433 (ceea ce este egal cu un spor de peste 43 funcţionari zilnic, timp de 2 ani ne-întrerupt!!); şi după ce s'au trimis la pensie funcţionari capabili de muncă, încercând într'un mod criminal bugetul Statului, — acum poli ca face revizuirea numirilor ilegale, pentru a pune pe stradă nenorociţi, ajunşi în posturi toamai cu mijloacele introduse de spurcata de politică — şi în acelaş timp se reduce salarul celor rămaşi în slujbe şi a pensionarilor, sub minimul unui standard civilizat. În acelaş timp s'au numit alte câteva mii de funcţionari; iar la fiecare ministru se lucrează fără să se fie seamă de celalalt şi de interesele superioare ale ţării; fiecare ministru se consideră ca şi un preşedinte de republică la departamentul său, alcătuind legi, din care iau naştere „instituţiuni publice“ fără folos şi comisii şi sindicate, cari măresc

biurocratismul cel mai tâmpit. Peste atâtea „oficii de studii“, de „raţionalizare“, „normalizare“, „îndrumare“ şi „coordonare“, etc, cari nu produc nimic util, se crează servicii publice numai pentru a plasa aderenţi şi acoliţi „specialişti“,²⁾ iar la alcătuirea bugetului fiecare ministru se face poate pentru a stoarce cât mai mult pentru departamentul lui, — ea şi când nu ţara ar avea de plătit toate acele cheltuieli, — şi pentru a ascunde la capitolul „materiale“, personalul „sacrificial“ pentru echilibrarea bugetului! Era o vreme, când d. e., la Ministerul Agriculturii ridicau lunar 70—80 de reporteri dela diferite ziare gratificaţii fixe, şi nu cred că nu vor fi şi azi ministere cari plătesc dela „material“, astfel de paraziti 20—30 în fiecare lună, ca să facă anumite chestiuni delicate!

Impotriva acestor stări deplorabile trebuie să ne ridicăm cu energie şi să pretindem stărpirea lor. Cine ne va scăpa ţara de spoliatorii „indigeni“ — fie el şi străin, va avea dreptul la recunoştinţa publică. Să vină deci de oriunde ar veni, numai să ne scape de *patrihofii* naţionali, cari jonglează în mod vinovat cu fraze dulci, pentru a ne înşela pe toţi, ca să-şi facă mendrele pe urmă.

Am văzut ce s'a făcut şi cu aş numita „conversiune a datoriiilor agricole“. Străinii au văzut mai clar şi au judecat mai obiectiv şi mai cinstit decât fruntaşii noştri politici. Se condamnă efectele dezastruoase ale legii, dar nu s'a făcut şi nu se face nimic pentru evitarea efectelor. Ne aducem aminte, că atunci când a fost vorba de potarea ei, toate partidele — cu excepţia celui conservator — s'au întrecut în a oferi cât mai mult, şi se îmbulzeau să revindece paternitatea legii şi a beneficiilor ei! Iar când un fruntaş, de valoarea dlui Dr. Aurel Vlad care a fost cel mai puternic stâlp moral şi material al partidului naţional ardelean, se ridică cu toată puterea convingerii lui cinstite împotriva atacului mişesele la averea băncilor, este batjocorit de demagogii interesaţi şi de presa inconştientă.

¹⁾ Dl Ing. A. Popescu, spune la pag. 13 a broşurei citate, că pentru a se eluda dispoziţiile Statutului funcţionarilor publici, spre a nu supune protejafii politicii la îndeplinirea condiţiunilor de numire, în ultimii 8 ani, numai 10% din funcţionarii publici au fost numiţi pe baza Statutului, restul a fost calificat ca „specialişti“!!

¹⁾ Datele le scoatem din broşura dlui Ing. Agripa Popescu, fost dir. general R. M. S., intitulată: Problema funcţionarilor publici, 1932.

Iată de ce nu mai putem avea încredere în capacitatea partidelor politice, de a ne scoate din situația critică, în care a ajuns țara; iată de ce cerem cu toată convingerea să vină controlorii străini! Când vedem că criteriul de care este condusă viața noastră publică este de natură cantitativă și nu calitativă, credem că este mai bine, pentru a scăpa de demagogii și aventurierii fără simțul răspunderii, ca să suportăm o umilință meritată vreo 2—3 ani, decât să ducem la dezastru inevitabil o țară atât de binecuvântată de Dumnezeu. Durerea morală pe care o vom suferi, va fi și un izvor de reculegere și o lecție, care va aduce folele ei sigure.

Și în sfârșit interdependența economică și poate chiar și financiară, dintre popoare, continuând a se desvolta tot mai mult, mai curând ori mai târziu toate unitățile economice (statele) mici, vor fi nevoite a cere asistența „tehnică și financiară” a Societății Națiunilor, — pentru a putea ieși din impasurile în care le va împinge relațiile comerciale internaționale tot mai complicate și dificile. Poate că noi, România, vom fi prima țară, care cere benevol acel concurs, dar nici la un caz nu vom fi unica, și nici nu vom cere pentru singura dată acel concurs. Prin urmare de ce atâta oroare față de controlul extern, când e atât de cert, că nu ne putem reculege din puterile proprii? Avem convingerea că Societatea Națiunilor se va desvolta într'un fel de supra-guvern internațional, peste guvernele naționale, în toate chestiunile economice, financiare, ba chiar și politice și cu vremea și a celor militare, în raporturile externe.

Deci, să nu ne fie teamă de control; rușine, însă da! Dar merităm.

Triton

Un nou provizorat.

Un ucaz ministerial a adus la cunoștința mulțimii o nouă reducere de salarii de 10% și cu aceasta ea se ridică la un total de 45% față de 1930. În alte țări unde s'a conceput asemenea măsură pentru echilibrarea bugetului, ea a fost încadrată de o serie de sforțări menite să pună în concordanță remunerațiile individuale cu posibilitățile de

traiu permise de prețurile pieței. Așa s'a întâmplat în Italia, în Polonia, în Cehoslovacia, în Franța, fără ca totuși curbile aplicate în scutirea salariilor în aceste țări, să fi fost așa de sălbatice ca cele dela noi. În Franța de exemplu se vorbește iarăși de o reducere a salariilor, însă numai a acelor salarii cari se ridică la peste 12.000 frs. lunar. Ori la noi asemenea salarii nu mai posedă decât fericii titanozauri bugetivori depe la diferitele „regii autonome”, iar pe aceștia măsura luată nici așa nu-i atinge.

Originea măsurii reducerii de salarii în vederea echilibrării bugetului nu este veche. Ea a fost introdusă odată cu întocmirea bugetului pe anul 1931. Atunci sub bocetele Ministerului de finanțe că n'are alte mijloace pentru echilibrarea bugetului, parlamentul a redus retribuțiile funcționarilor publici după o scară progresivă care mergea până la 25% din salariul brut. Cu acea ocaziune am fost martorii unei ipocrizii mascată de o dublă atitudine. În primul rând adevărat spus, că măsura este impusă de împrejurări și guvernul pornește la aplicarea ei cu toată strângerea de inimă și cu speranța că în curând ea se va ridica. În al doilea rând însă și în aceeași ordine de idei, ceea ce este mai curios se spunea că viața s'a ieftinit și sub măsurile luate de guvern va continua să se ieftinească, așa că reducerea aplicată era justificată. Prin urmare două argumente contradictorii susțineau o măsură vitregă dându-i un aer de justificare.

Măsura reducerii salariilor funcționarilor publici, a stârnit evident discursuri cu accente patetice în parlament. Așa e democrația actuală spânzură plângând, în opoziție cu Chinezii angajați de bolșevicii pentru executarea celor de altă opinie cari își îndeplineau misiunea cu cel mai senin surâs, precum lesne se cete în scrierile dlor Bufnea și Ghișă, oameni cari au trăit amândoi revoluția rusească. Este un semn de oarecare conștiință umană dacă se mai găsește parlamentari cari să mai spună și câte un cuvânt de regret. Astfel am admirat pe acea vreme pe dascălul dela Iași, actualul subsecretar de stat la instrucțiunea publică dl P. Andrei, a cărui cuvântare se revărsa într'o retorică demnă

și într'un accent curajos, criticând o măsură care nu putea să aducă nici pentru stat și nici pentru interesul general nici o îmbunătățire.

Mai apoi însă totul a intrat în normal. Iar pentruca să se adeverească dictonul care zice că tot provizoratul va dura, dl Argetoianu urmaș în scaun dlui Mihai Popovici la Ministerul de finanțe a mai accentuat curba de reducere a salariilor cu încă 15%. Mângăierea cea mare a ceasului de atunci a finit s'o facă dl Octav Onicescu profesor universitar cu retribuții multiple și încărcat de specialități în diferite domenii, precum: asigurări sociale, pensii, recensământ, etc. etc. care a finit un discurs de mângăiere mișcând așculătorii până la lacrimă. E bine să se știe care a fost marea caracteristică a măsurii luată de dl Argetoianu față de aceea luată de dl Mihai Popovici. Deosebirea fundamentală constă în faptul că de unde primul aplicase curba la netto al salariului, ultimul dăduse asalt la partea brută a lui. Încât oricât de cinic era considerat dl Argetoianu, tot a tratat lucrurile cu oarecare indulgență după credința dlui Onicescu.

Se pare apoi că dl Argetoianu a fost și mai sincer pentrucă a explicat măsura ca impusă de necesități. Traiul nici nu se mai ieftinise nici nu se mai scumpise. Pe urmă ca să elimine jocul de cuvinte ce să făcea pe seama provizoratului a dat ordin ca situația să se definitiveze, eliminând câteva rubrici din statele de plată în cari figurau: vechiul salariu, reducerile, retragerile, etc. Cu un cuvânt a simplificat un tablou ale cărui coloane tindeau să se înmulțească fără nici un rost.

Abia a trecut însă anul și am ajuns din nou la provizorat. Dl Madgearu actualul Ministru de finanțe găsinde că altă scăpare pentru echilibrarea bugetului nu există, a aplicat noua reducere a salariilor pe care o menționăm în fruntea articolului și care se referă iarăși la brutto, fiind de 10% din aceasta. De astădată însă măsura este de două ori provizorie. Întâi pentrucă se pretinde ca ceva trecător și al doilea pentrucă ea se referă deocamdată numai la lunile: Ianuarie, Februarie și Martie din anul curent. Trecând peste excepția făcută cu ofițerii și magistrații căci e lucru îm-

bucurător că unele categorii de funcționari au scăpat de noul supliciu, vom remarcă numai că argumentația pe care se bazează această excepție este nefondată. Într'adevăr facem abstracție de criză și presupunem chiar că împrejurările ar permite funcționarilor și alte ocupațiuni. Dar slujbele publice duble sunt interzise de legea cumulului, iar cât despre celele le-ar putea executa funcționarul la particulari, „Statutul“ în vigoare scrie la art. 14.

„Funcționarii publici nu pot face comerț, nu pot lua întreprinderi de lucrări; nu pot face arendășie; nu pot face serviciul altor administrațiuni sau instituțiuni particulare fără autorizarea șefului autorității, dată pe baza avizului conform al comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări, nu pot gura afacerile personale private dacă sunt în legătură cu funcțiunea ce îndeplinesc, nu pot participa la direcția, administrația sau controlul vreunei societăți financiare, industriale sau comerciale decât cu autorizarea șefului superior al autorității dat pe baza avizului conform al comisiunilor pentru propuneri de numiri și înaintări, sau al consiliilor similare și numai dacă n'are nici o legătură cu serviciul ce conduce“, etc. etc. În consecință orice posibilitate de venit anex este exclusă pentru orice categorie de slujbași. Dacă mai punem la socoteală existența crizei și faptul că până să ajungi la un funcționar public pentru un serviciu oarecare, te întâmpină sumedenie de șomeri, argumentația văzută este de-a dreptul ridicolă.

Examinând lucrurile din punctul de vedere al costului vieții, deși reducerea din urmă nu s'a mai întemeiat de loc pe acest argument, vom remarcă că ea apare de o cruzime fără pereche. Într'adevăr, costul vieții a urmat o curbă descendentă până în Iulie 1932, de atunci încoace toate cercetările conjuncturale duc la concluzia că media generală a costului vieții se mărește. Acesta este doar simptomul pe care se bazau unele pronosticuri de îndreptare a situației economice datând din vara trecută. Logic ar fi fost deci ca înainte de a se aplica o nouă curbă de reducere a salariilor să se fi făcut o examinare amănunțită a tuturor celorlalte capitole bugetare. În această ordine de idei era necesară o

revizuire a retribuțiilor posturilor electrice și a celor cari figurează în Consiliile de administrație la instituțiunile comercializate. Normal ar fi fost să se treacă la o operațiune, care să șteargă acea discordanță de venituri dintre doi indivizi, unul fiind slujbaş ștatutar și muncind în plin în orele de serviciu, iar altul făcând pe omul zilei în comisii figurative cu jetoane uriașe. Necesari era deci ca înainte de a mai sacrifica bucată de pâine pentru marea mulțime, să se faie din marile retribuțiuni ale celor puțin, pentruca sarcina dusă în mod solidar, să pară mai ușoară.

În loc de toate acestea un simplu calcul și măsuri fals botezate provizorii. Căci dacă e vorba de provizorat, apoi în această situație se găsește oricine pe lumea în care nimica nu-i etern. Dar dacă în felul acesta se iau măsurile pentru echilibrarea bugetului, apoi nici o situație nu-i mai ușoară în România, decât aceea care rezidă din calitatea de Ministru de finanțe.

Dar pentru a aduce lucrurile în cadrul considerentelor economico-financiare, vom menționa că și din aceste puncte de vedere măsura luată însemnează o contradicție cu realitățile. Economiceste reducerea salariilor fără a se fi oprit la un minimum de existență, însemnează un dezastru. Într'adevăr tendința generală de a mării consumul pentru a determina un asalt al crizei din inerția în care se găsește era absolut necesar să se manifeste și la noi. Statul ar fi activat prin accentuarea acestei tendințe întreaga viață economică, iar depe urma acestei activări s'ar fi resimțit însuși mersul venitelor sale. Așa însă micii slujbași vor trebui să se retragă intens sub minimul necesar pentruca să poată trăi. Căci să nu uităm că de unde reducerile de salarii de până acuma cel puțin nu atingeau pe cei cu o retribuție sub sau egală cu Lei 3000— lunar, de astădată nu s'a mai făcut nici o distincțiune. În felul acesta statul pe lângă că pune în disperare un număr important de indivizi cari poate n'au greșit cu nimic ca să suporte o penitență, își taie singur calea încasărilor deoarece suprimă orice posibilitate de mărire a transacțiilor.

Ușor ne putem explica în această situație că precum în toate gestiunile

dela 1930 încoace așa și acuma, bugetul se va echilibra doar pe hârtie. Căci să nu uităm măsura pe care o propuse încă de astă vară guvernului Iorga-Argetoianu și care consta în mărirea curbei la salarii cu 30%. Deși nu s'a acceptat, viața financiară a avut în a doua jumătate a anului oarecari svâcniri de îmbunătățire. Fără a adăuga o curbă în plus, dl. Mironescu reușise a introduce ordinea acolo unde găsise debandadă. Iar în luna Decembrie când măsurile de control și inspecțiile inopinate își făcuseră într'o măsură oarecare efectul, încasările statului au depășit cifra de 2 miliarde Lei. Este acesta un semn care indică racila. Lipsește ordine în mecanismul încasărilor. Există probabil și o anumită proporție de neglijență sus și jos, de vreme ce s'au găsit restanțe din impozitele anului 1927 neîncasate. Neglijență, fie că restanțele au fost aprobate sau nu, căci metoda așteptărilor este greșită în ce-l privește pe Român. El trebuie mai totdeauna silit pentru a-și plăti datoriile către stat. Pe urmă cumulara unor sume, aduce cu sine o mai mare îngreunare a plății datoriilor curente.

Astfel stând lucrurile, din orice punct de vedere am privi chestiunea, măsura discutată de noi este greșită. Ea are aerul de improvizatie, așa cum în improvizatii am lucrat de câțiva ani încoace. Iar improvizatia, departe de a drege ceva, are un efect tocmai contrar.

Și acum un ultim cuvânt. Chestiunea funcționarească formează pentru unii punctul nevralgic al finanțelor noastre. E greșită. Căci statul va avea oricând nevoie de ei, iar dacă sunt într'o măsură oarecare în surplus, numărul lor se putea reduce prin măsuri înțelepte și chibzuite fără să fie cineva lezat. Nu trebuie să se uite că chiar anularea numirilor și avansărilor ilegale n'ar aduce cu sine decât o economie de 1—1,2 milion lunar. Decât asemenea economii, mai bine un deficit sigur dar care să fie numai cel rezultat din această situație. Așa că în rezumat este foarte probabil că ne învârtim într'un cerc vicios din care eșire nu există decât cu cele mai prudente metode.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Falsificarea banenotelor.

Instrucțiunile Băncii Naționale.

Ministerul de finanțe a trimis vămilor următoarele instrucțiuni:

Falsificarea biletelor Băncii Naționale se recunoaște:

1. Prin hârtie, care în biletele false este de o calitate ordinară în genere cumpărată din comerț, mai ales calitatea de hârtie denumită *velină*, supusă la diferite procedee tehnice spre a se apropia de calitatea și făptura hârtiei biletelor bune.

Hârtia biletelor false în genere este de o culoare mai închisă, moale la pipăit, puțin rezistentă la rupt, în multe cazuri lipsindu-i satinajul, lustrul și sunetul metalic produs prin frecarea între degete a unui bilet.

La biletele bune hârtia este fabricată dintr'o pastă specială, bine satinată, lustruită, rezistentă la rupt, având o culoare albă clară și frecată între degete produce un sunet metalic bine definit.

Pe hârtia biletelor false în genere este aplicat un lustru spre a se putea apropia de calitatea și sonoritatea biletelor bune.

2. Prin filigrane care la biletele false sunt redată prin mai multe sisteme:

a) Redarea filigranelor prin prestune la căldură și care se poate constata prin pipăire, având intrări și eșiri pe suprafața lor.

b) Redarea filigranelor cu cerneluri albe de diferite tonuri ușor de constatat observându-se biletele de pe față.

c) Redarea filigranelor cu substanțe grase cum ar fi de exemplu așa zisa *vasilină* americană, etc., și care se poate constata mișcându-se filigranele în eter sau benzină sau supunându-se părțile filigrante la acțiunea căldurii. În urma acestei operațiuni ele dispar.

Prin uzaj filigranele redată cu materii grase se întind devenind o masă informă.

Desenul filigranelor biletelor false diferă mult de desenul filigranelor biletelor bune: ele nu au dimensiunile, tăeturile, conturile și umbrele armonioase ce însoțesc liniile luminoase ale biletelor bune.

La biletele bune filigranele sunt redată odată cu fabricațiunea pastei, netede la pipăit, desenul armonios și artistic, privite în zăre se văd clar fără nici o întunecime.

3. Prin tipar care la biletele false, în regulă generală lasă mult de dorit, clișeele sunt fabricate prin mijloace rudimentare, prezentând multe nepotriveli, lipsuri încâlcituri și înecăciuni; din această cauză și tiparul obținut se observă dela prima vedere că nu este identic cu al biletelor bune, el este redată cu nesemnături, umpluturi, înecăciuni, pe când tiparul biletelor bune este redată clar fiindu-i vizibile toate liniile.

4. Prin culoarea cernelurilor care la biletele false niciodată nu se apropie de culoarea biletelor bune.

5. Prin caracterele literelor și cifrelor puse pe fața biletului (în cele 4 colțuri și la mijloc).

La biletele false aceste litere și cifre au o altă asemănare forma și tăetura ca la biletele bune. Modul de imprimare pe bilete, neasemnarea și neconcordanța între ele formează un indiciu de falsificare.

6. La biletele false, valoarea imprimată în cifre mari, texte etc., cum și semnăturile diferă atât ca culoare cât și execuție, de ale biletelor bune.

Situația.

Sunt aproape 10 ani de zile de când avem mormântul eroului necunoscut. Am participat la înmormântarea osemintelor eroilor adunate de pe câmpiile de luptă. Nu voi uita niciodată acea măreață și emoționantă slujbă religioasă. Mulțime de preoți în ornate bisericesti, coruri religioase, marșul acela funebru cântat de muzica militară, coșciugul așezat pe așet de tun, carele cu cununii. Parcă acuma-l văd pe M. S. Regele, atunci Prințepile Moștenitor cum a urmat cum a urmat coșciugul până la Parcul Carol. Cortegiul funebru nu avea sfârșit. O ceremonie creștinească așa grandioasă nu am mai văzut.

Petrecând acele oseminte la locul de veci, îmi treceau pe dinaintea ochilor iluzia trupurilor moarte a atâtor camarazi de campanie, rămași morți prin munții Carpați și Italia, fără a avea parte de slujbă religioasă și fără a avea parte de cruce la cap. În gândul meu participam la înmormântarea lor.

Aproape zece ani au trebuit să treacă, ca să se observe în fine că eroii ce se odihnesc în mormântul țării, nu au parte de cruce la cap.

Nu știu dacă nelegiuirea aceasta este făcută intenționat, ea însă există de fapt și este foarte dureroasă.

Ea caracterizează rătăcirea românismului de acuma. Înainte de războiul românul era strâns legat de biserică și de sfânta cruce. Avea suflet și inimă.

Acuma a abandonat sfânta cruce de dragul a anumitor tovarăși din interese superioare (?).

Momentan prietinia străinului poate că-i mai rentabilă, dar să ferească Dumnezeu să ajungem în pericol. Atunci abia ne vom da seama de păcatul mare ce-l comitem, abandonând Sfânta Cruce.

Pe lângă încăcerea dintre studenții creștini și poliție dela mormântul eroului necunoscut, săptămâna trecută a avut un alt eveniment simptomatic.

Profesorul Forțu (funcționar public și șeful partidului politic al salariaților publicii) atacă foarte tare coroana și guvernul. Parchetul îl arestează. D-sa declară greva foamei. Peste tot se auzeau șoapte, fel de fel de svonuri și murmure.

Sub presiunea străzii — după o zi de grevă a foamei și arest — este eliberat. Este scos din închisoare bolnav și dus acasă cu alai de partizani. I se fac manifestații, se organizează pelerinaje la locuința D-sale. D-sa din pat da mesagii către popor. A devenit martir național. Gandhi al României. Așa caută se prezinte unii oameni lucrurile.

Este interesant, că acuma guvernul nu este atacat de partidele politice adversare, ci de înșiși funcționarii săi subalterni.

În afar de cele de mai sus aproape nimic nou de însemnat. Politica, bursa, piața toate sunt fără ton și viață.

București.

REMIZIBR.

Insoțire de credit în Agârbiciu, jud. Târnava-Mare.

CONVOCARE.

P. T. Membrii Insoțirei de credit din Agârbiciu, jud. Târnava-Mare, prin aceasta se învită la

XXVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 5 Februarie 1933, eventual în 12 Februarie 1933, la ora 13, în localul Insoțirei cu următorul

Program:

1. Constatarea membrilor prezenți;
2. Deschiderea adunării;
3. Denumirea prin președinte a unui notar și 2 scrutinători, totodată și ca verificatori;
4. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere, prezentarea Bilanțului și darea absolutului;
5. Decizie asupra profitului curat;
6. Interpretarea §-lui 7 al. 3 din Legea pentru modificarea conversiunii și decizie în cauză;
7. Alegerea cassarului;
8. Alegerea a 3 membri în Comitetul de supraveghere (censori);
9. Alegerea a 3 membri în Direcțiune.

Agârbiciu, în 28 Ianuarie 1933.

Direcțiunea.

Activ.		Bilanț cu 31 Decembrie 1932.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Casa	3816	—	Cote sau părți sociale	1080	—
Imprumuturi agricole	1,604.097	—	Fond de rezervă	228.101	—
Aceți	3.000	—	Fond pt. creanțe dubioase	70.000	—
Amortizare	1.000	2.000	Fond de binefacere	57.200	355.301
Mobilier	3.000	—	Depuneri spre fructificare		1,156.620
Amortizare	1.000	2.000	Cont-Curent		87.980
			Dobânzi transitorii		7.000
			Profit curat		3.932
		1,611.913			1,611.913

Spese.		Contul Profit și Pierdere cu 31 Decembrie 1932.		Venite.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi la Cont-Curent	9.704	—	Dobânzi dela împrumuturi	40.291	—
Impozit direct	944	—	Dobânzi dela aceți	151	40.442
Salarii	12.000	—			
Spese administ., porto	11.862	—			
Amortizări	2.000	25.862			
Profit curat		3.932			
		40.442			40.442

Agârbiciu, în 31 Decembrie 1932.

Nicolae Muntean, casar.

DIRECȚIUNEA:

Elie Câmpean, preș. Ioan B. Bărdaș, vicepreș. Dumitru M. Haiu, Vasile Lupp, Nicolae Boariu R.

Examinând conturile de mai sus, le-am aflat în consonanță cu registrele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE (CENSORI):

Aurel Spinean, președinte,
Ioan Băcilă,

Nicolae Făgeșan, vicepreședinte,
Dumitru Lupp,
Ioan Lupp,

Gheorghe Porime,
Ioan Pura,

Dumitru Bărză,
Ioan Boar T.

Lupta împotriva bolșevismului economic.

Cetățeni!

Conducătorii națiunilor mici și mari fac eforturi supraomenești pentru a leși cu bine din marasmul ucigător provocat de o **criză economică și financiară** fără precedent.

Oare ce au făcut și ce fac cărmuitorii noștri în vederea tămăduirii sau atenuării acestei nemai pomenite maladii economice, în care aproape de trei ani se sbate neputincioasă și țara noastră?!

Cu durere trebuie să răspundem că: nimic sau aproape nimic!!

Ba putem afirma că: guvernanții noștri, prin măsuri și **legi economice anarhice și demagogice**, — dictate nu de interesele generale și permanente ale țării, ci de măruntele socoteli electorale de partid, — și prin metode inspirate de **ideologia bolșevică**, atât de streină de structura suflătoare și economico-socială a poporului nostru, — au contribuit în largă măsură chiar la **adâncirea crizei economice și la complicarea ei prin o și mai periculoasă criză morală**.

Astfel **problema datoriilor**, — o problemă prin excelență financiar-economică, — a fost soluționată sub influința intereselor politice de partid de înșiși **debitorii-parlamentari** cu **disprețul ideii de drept și legalitate** și prin **nesocotirea normelor fundamentale juridice și constituționale**, ce stau la temelie organizațiunii noastre de stat.

Conversiunea datoriilor agricole și moratoriul datoriilor orășenești — în forma în care au fost legiferate — constituie cea mai mare **nedreptate socială** ce a săvârșit vreodată un stat de drept împotriva cetățenilor săi.

Ca o consecință implacabilă a acestor legiuiri economice cetățenii harnici, cruțători, și prevăzători, — albinele strângătoare ale națiunii, — au ajuns să întrețină cu sudoarea feței lor pe trântorii leneși și risipitori!

Ideia de muncă, de economie, și prevedere, — factor indispensabil al oricărei activități economice, — a fost înlocuită cu îndemnul la risipă și destrăbălare, ce constituie agentul fatal al procesului de disoluție și regres al societăților constituite.

În urma acestor **principii antieconomice și antisociale**, care ilustrează în special legislația economică și financiară inaugurată de **regimul Iorga-Argetoianu**, principiile desaprobată și înfierate și de **Înalta noastră Curte de Casație și Justiție**, — **creditul nostru intern și extern a fost complet distrus, încrederea în puterea egal ocrotitoare a legilor statului a fost înlocuită prin o atmosferă de generală încredințare și prin o chinuitoare nesiguranță în ziua de mâine. Pulzația economică a fost paralizată în toate ramurile de producție națională și gospodăriile private au fost în mod fatal tăvălite în o adevărată cascadă a falimentelor**. — Ba în urma totalei dispariții a creditului au fost condamnate la **stagnare și sterilitate până și gospodăriile țărănești**, a căror salvare miraculoasă era menită să o aducă faimoasa „conversiune“.

Drama economiilor particulare a fost apoi prompt urmată de tragedia gospodăriei statului, astfel că astăzi funcționarii și pensionarii publici, — în urma scăderii catastrofale a veniturilor statului, — numai sunt nici ei siguri de regulata retribuțiune a muncii lor.

Dar odată **forțele productive și creatoare ale țării sleite și distruse, întreaga organizație de stat este amenințată de descompunere și dezastru...**

În fața primejdiei reale ce amenință viitorul acestui neam atât de încercat, o pleiadă de patrioți luminați, desbrăcați de orice patimă sau preocupare politică de partid, au pornit o **neruțătoare luptă împotriva acestui tot mai agresiv val de bolșevizare și anarhizare și în scurtă vreme au reușit să pună în gardă un reductabil**

Front comun împotriva bolșevismului economic.

Nobilă țintă a acestei mișcări patriotice este: să indice cărmuitorilor statului nostru cele mai **adevrate soluțiuni** în vederea rezolvării marilor probleme de guvernământ impuse de gravitatea momentelor prin care trecem, și să ferească astfel țara de prăpastia spre care în mod fatal o duc orice formule fantaziste și neexperimentate!

Drapelul luptei a fost desfășurat cu însuflețire delirantă în Capitală și apoi a fost purtat cu triumf prin principalele centre ale țării, trezind pretutindeni nădejdi întemelte în zorii unor zi e mai bune...

Având concursul moral al supremei noastre instanțe de justiție care dela înălțimea imensei sale autorități a condamnat iremediabil **ereziiile noului legiuiri și sisteme economice**, și având ca **aliată întreaga lume civilizată din apus**, care și ea se luptă din răspuțeri împotriva mîncinoșilor vestitori ai unei lumi noi, — nu ne îndoim nici o clipă în biruința finală a acestei ofensive mîntuitoare.

În credința că **bunii Români din inima Ardealului** nu pot să absenteze nici ei dela marea acțiune de **deșteptare românească**, am invitat pe inimoșii inițiatori în mijlocul nostru, ca să ne spună cuvântul lor de ordine, iar noi să-i asigurăm de **adeziunea noastră necondiționată la ofensiva întreprinsă de ei**.

În acest scop convocăm o

MARE ADUNARE NAȚIONALĂ

în Cluj, în sala cinematografului „Corso“ pentru ziua de 5 Februarie 1933, la ora 10^{3/4} unde Domnii: Dr. Aurel Ulad, Grigorie Filipescu, Dr. Victor Bontescu și alți oratori vor lămurii rostul luptei și vor arăta drumul adevărat pe care trebuie să meargă conducătorii neamului nostru pentru a putea duce țara la liman.

Cetățeni!

veniți cu toții la această impunătoare manifestație a sufletului românesc!

COMITETUL ORGANIZATOR.